

ДОХОДИ, ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ В БЪЛГАРИЯ

Ради Футеков*

УВОД В условията на преструктуриране на българската икономика през последните дванайсет години в социалната сфера се проявиха съществени проблеми, свързани с намаляване на реалните доходи на населението, нарастване на броя на лицата, нуждаещи се от социална защита, и нарастване на безработицата.

Дълбоките промени в социално-икономическия живот вследствие на прехода от централизирана към пазарна икономика доведоха до траен процес на намаляване на покупателната способност на доходите на големи групи от населението и до изострянето на проблемите, свързани с увеличаващата се бедност.

През целия период на прехода, от началото на 90-те години досега, при формирането и провеждането на икономическата политика по правило не са били прогнозирани и вземани предвид възможните социални последици от едно или друго решение в икономическата сфера. Решаването на социалните проблеми обикновено се оставя на социалната политика. Нейните възможности обаче са силно ограничени и се определят главно от икономическото развитие и от икономическата политика.

Провежданата досега политика по доходите е съобразена по принцип с горещите проблеми на прехода, но тя далеч не покрива очакванията на мнозинството от населението. Главният проблем е формираната се разлика между равнищата на доходите и големия спад през последните дванайсет години. Икономиката ни дълго време няма да бъде в състояние да покрие този спад и да осигури растеж, който да доближи размера на доходите в България до тези в ЕС.

Трябва да се отбележи също, че възможностите на правителството за пряка намеса в политиката на доходите на фирмите постепенно намалява поради противичащите приватизационни процеси. В перспектива държавата ще може пряко да определя доходите единствено в бюджетната сфера. Средната работна заплата в държавното управление, образованието, здравеопазването и други дейности на бюд-

* Главен експерт в Министерството на труда и социалната политика, София; e-mail: sp-radi@mlsp.government.bg .